

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний університет «Одеська юридична академія»

**ЄВРОПЕЙСЬКІ ОРІЄНТИРИ РОЗВИТКУ УКРАЇНИ:
НАУКОВО-ПРАКТИЧНИЙ ВИМІР
В УМОВАХ ВОЄННИХ ВИКЛИКІВ**

МАТЕРІАЛИ
Міжнародної науково-практичної конференції

Одеса, 26 квітня 2024 року

Одеса
«Фенікс»
2024

УДК 005.332.2(4):316.42(477)“364”“20”(062.552)
Є 24

*Рекомендовано до друку вченою радою
Національного університету «Одеська юридична академія»
(протокол № 8 від 15.05.2024 р.)*

За загальною редакцією **С. В. Ківалова**

Відповідальний за випуск **М. Р. Аракелян**

Є 24 **Європейські орієнтири розвитку України: науково-практичний вимір в умовах воєнних викликів** : матеріали Міжнар.наук.-практ. конф. (Одеса, 26 квітня 2024 р.) / за заг. ред. С. В. Ківалова. – Одеса : Фенікс, 2024. – 1000 с.
ISBN 978-617-8430-05-4

У збірнику відображено наукові напрацювання вчених, практиків, військовослужбовців у теоретичній та емпіричній площині у сферах філософських основ, загальної теорії та історичних досліджень держави і права, актуальних проблем світових соціально-політичних процесів, соціології та психології в умовах повномасштабного військового вторгнення. Висвітлено питання загроз національній безпеці в їх конституційному вимірі у рамках міжнародного та європейського права, трудового права та права соціального забезпечення, земельного, аграрного та екологічного права, пов'язані з функціонуванням економіки та підприємництва в умовах європейського вибору України. Розглянуто проблеми інформатизації та цифровізації суспільства, захисту інформації та кібербезпеки в умовах військового вторгнення, питання методики викладання іноземних мов, теорії та практики перекладу, проблеми лінгвістики та журналістики. Відображено наукові напрацювання у сферах адміністративного права та процесу, фінансового, морського та митного права, організації та вдосконалення судоустрою, прокуратури, інших правоохоронних органів, адвокатури. Висвітлено питання кримінального права, кримінально-процесуальних аспектів кримінального провадження та кримінологічних особливостей протидії злочинності в умовах воєнного стану, криміналістики, судової експертизи, психології та медицини у забезпеченні судочинства, цивільного та сімейного права, інтелектуальної власності та патентної юстиції, цивільного судочинства, господарського права та процесу. Розглянуто актуальні питання діяльності сучасних бібліотек у закладах вищої освіти, фізичної підготовки здобувачів вищої освіти.

Збірник розраховано на наукових і науково-педагогічних працівників, здобувачів вищої освіти, практичних працівників у сферах юридичної, економічної, соціологічної, політологічної, психологічної, філологічної наук, журналістики та кібербезпеки тощо.

УДК 005.332.2(4):316.42(477)»364»»20»(062.552)

Матеріали видано в авторській редакції

ISBN 978-617-8430-05-4

© НУ «Одеська юридична академія, 2024
© Автори статей, 2024

Зміст

ПРИВІТАННЯ ПРЕЗИДЕНТА НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ «ОДЕСЬКА ЮРИДИЧНА АКАДЕМІЯ» АКАДЕМІКА С. В. КІВАЛОВА.	22
--	----

СЕКЦІЯ 1. ПИТАННЯ АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРАВА ТА ПРОЦЕСУ, ФІНАНСОВОГО ПРАВА

<i>Ківалов Сергій Васильович</i> СПІВВІДНОШЕННЯ АДМІНІСТРАТИВНИХ ПРАВОВИХ ЗАХОДІВ ІЗ СУМІЖНИМИ КАТЕГОРІЯМИ.	24
<i>Тодошак Олег Володимирович</i> ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ УНІВЕРСИТЕТУ ЗА ЯКІСТЬ ОСВІТИ (НА ПРИКЛАДІ НУ «ОЮА»).	26
<i>Біла-Тіунова Любов Романівна</i> ОКОЕМІ АСПЕКТИ ЮРИДИЧНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ ЗА АДМІНІСТРАТИВНИМ ЗАКОНОДАВСТВОМ.	29
<i>Білоус-Осінь Тетяна Ігорівна</i> ПРАВОВА ПРИРОДА АДМІНІСТРАТИВНИХ СТЯГНЕНЬ.	32
<i>Голоядова Тетяна Олексіївна</i> ПРАВОВІ АСПЕКТИ ОСКАРЖЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ПОДАТКОВИХ ПЕРЕВІРОК В УМОВАХ ДІЇ ВОЄННОГО СТАНУ	34
<i>Даниленко-Негара Юлія Сергіївна</i> ЩОДО ПИТАННЯ ЕТИЧНИХ СТАНДАРТІВ ПОВЕДІНКИ ПУБЛІЧНИХ СЛУЖБОВЦІВ В УМОВАХ ПРАВОВОГО РЕЖИМУ ВОЄННОГО СТАНУ	36
<i>Закаленко Олена Василівна</i> ЄВРОПЕЙСЬКІ СТАНДАРТИ ЕФЕКТИВНОГО СУДОВОГО ЗАХИСТУ В АДМІНІСТРАТИВНОМУ СУДОЧИНСТВІ	38
<i>Козачук Діана Анатоліївна</i> МОРАЛЬНІ ЗАОХОЧЕННЯ ЯК МЕТОД СТИМУЛЮВАННЯ В ПУБЛІЧНОМУ УПРАВЛІННІ.	41
<i>Маслова Яна Іванівна</i> ОКРЕМІ АСПЕКТИ КОМПЕТЕНЦІЇ КОМПЕТЕНЦІЇ НАЦІОНАЛЬНОГО АГЕНТСТВА З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ	44
<i>Негара Родіон Віталійович</i> ПОСАДОВІ ОСОБИ ЮРИДИЧНИХ ОСІБ ПУБЛІЧНОГО ПРАВА В АНТИКОРУПЦІЙНОМУ ЗАКОНОДАВСТВІ	46
<i>Неугодніков Андрій Олександрович</i> ОСОБЛИВОСТІ ЗДІЙСНЕННЯ АДМІНІСТРАТИВНОГО СУДОЧИНСТВА ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ	48
<i>Осадчий Анатолій Юрійович</i> ДО ПИТАННЯ ВИЗНАЧЕННЯ МІСЦЯ НОРМ, ЯКІ ВСТАНОВЛЮЮТЬ АДМІНІСТРАТИВНІ ПРОЦЕДУРИ, В СИСТЕМІ ПРАВА	50
<i>Панфілов Олег Євгенович</i> ПРАВОВІ АСПЕКТИ ОПОДАТКУВАННЯ ІТ-КОМПАНІЙ.	52
<i>Сандул Яна Миколаївна</i> НАЧАСНІ ПИТАННЯ РЕФОРМУВАННЯ СТРУКТУРИ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ.	55
<i>Сідор Михайло Іванович</i> БЮДЖЕТНА ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЯ В УКРАЇНІ	56
<i>Слободянюк Марина Анатоліївна</i> ПУБЛІЧНІ ПОСЛУГИ, ЩО НАДАЮТЬСЯ ОРГАНАМИ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ.	59
<i>Стрельников Андрій Вікторович</i> ПРОБЛЕМИ ВІДНЕСЕННЯ ЮРИДИЧНИХ ОСІБ ДО СУБ'ЄКТІВ АДМІНІСТРАТИВНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ	61
<i>Фролова Євгенія Ігорівна</i> ЩОДО СУТНОСТІ ЗАХОДІВ ПРОЦЕСУАЛЬНОГО ПРИМУСУ В АДМІНІСТРАТИВНОМУ СУДОЧИНСТВІ.	63
<i>Манчул Марія-Діана Дмитрівна</i> НАУКОВІ ПОГЛЯДИ НА ПРАВОВУ ПРИРОДУ ФОНДУ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ ДЛЯ ОСІБ З ІНВАЛІДНІСТЮ . . .	66
<i>Назарчук Анастасія Валеріївна</i> ДО ПИТАННЯ СУТНІСНО-ПОНЯТІЙНОЇ ХАРАКТЕРИСТИКИ ГЕНДЕРНОЇ РІВНОСТІ.	68
НЕОДНОРІДНІСТЬ АНТИКОРУПЦІЙНОЇ СУБ'ЄКТНОСТІ ОЦІНЮВАЧІВ ТА ЕКСПЕРТІВ	70
<i>Новак Анастасія Олександрівна</i> ПРОБЛЕМИ ДОСУДОВОГО ВРЕГУЛЮВАННЯ ПУБЛІЧНО-ПРАВОВОГО СПОРУ	73
<i>Піть Ігор Юрійович</i> ПРОБЛЕМА ОКРЕСЛЕННЯ СУБ'ЄКТНОГО СКЛАДУ ВІЙСЬКОВИХ АДМІНІСТРАТИВНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ. . . .	75
<i>Пономаренко Віталій Віталійович</i> НАЦІОНАЛЬНА ПОЛІЦІЯ УКРАЇНИ ЯК РОЗПОРЯДНИК БЮДЖЕТНИХ КОШТІВ	78

проекту Закону України від 21.03.2023 р. № 3000-IX. URL: <https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/Card/41466> (дата звернення: 01.04.2024).

Ключові слова: військові адміністративні правопорушення, адміністративна відповідальність, військоволужбовці, Збройні Сили України, суб'єкти адміністративного правопорушення.

Keywords: Military administrative offenses, administrative liability, servicemen, Armed Forces of Ukraine, subjects of an administrative offense.

Пономаренко Віталій Віталійович

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
аспірант кафедри адміністративного і фінансового права*

НАЦІОНАЛЬНА ПОЛІЦІЯ УКРАЇНИ ЯК РОЗПОРЯДНИК БЮДЖЕТНИХ КОШТІВ

Йде третій рік війни в Україні, що обумовлює функціонування держави та її органів в режимі воєнного стану. До 2022 року в нашій країні жодного разу ще не було запроваджено воєнного стану, тому необхідність його введення, супроводжувалася необхідністю одночасного зміщення векторів фінансування державних видатків, з метою відповідності викликам та потребам війни.

Національна поліція як орган центральної влади покликаний забезпечувати охорону прав і свобод людини, протидіяти злочинності та підтримувати публічну безпеку і порядок [1], у зв'язку з чим, функціонування зазначеної інституції в умовах воєнного стану набуває особливої важливості.

Національна поліція, в контексті виконання покладених на неї обов'язків, діє як структурний елемент Міністерства внутрішніх справ України (далі МВС). Щодо використання бюджетних коштів для забезпечення своєї діяльності та виконання завдань та функцій, що покладені на неї законодавством, вона є відповідальним виконавцем бюджетної програми. Зазначений статус закріплено в Порядку [2], де також чітко зазначено, що вона є одним з п'яти відповідальних виконавців у системі головного розпорядника МВС, окрім її апарату.

Згідно ч. 4 ст. 20 Бюджетного кодексу України (далі БК України) відповідальний виконавець бюджетних програм, визначається головним розпорядником, за погодженням з Міністерством фінансів, в особі головного розпорядника або розпорядника коштів нижчого рівня [3].

Національна поліція як структурний елемент входить до складу МВС, яке визначено головним розпорядником. Організація та координування роботи відповідальних виконавців бюджету покладається головним розпорядником (в особі міністра) на секретаря МВС та спеціальний структурний підрозділ МВС, серед завдань якого методичне керівництво та здійснення контролю за дотриманням законодавчих вимог, пов'язаних з питаннями організації бюджетного процесу в міністерстві. Порядок містить детальну регламентацію бюджетного процесу в рамках міністерства.

В п. 1 ч. 2 ст. 22 БК України закріплений перелік головних розпорядників за бюджетними призначеннями. Відповідно до ч. 8 ст. 2 БК України, бюджетне призначення – повноваження головного розпорядника бюджетних коштів, надане цим Кодексом, законом про Державний бюджет України (рішенням про місцевий бюджет), яке має кількісні, часові і цільові обмеження та дозволяє надавати бюджетні асигнування [3]. Виходячи з позиції законодавця, бюджетними призначеннями володіють виключно головні розпорядники коштів у вигляді повноважень наданих БК України та законом про Державний бюджет.

Зі змісту кодексу, однозначно визначити статус Національної поліції як розпорядника коштів – головний або нижчого рівня, вбачається неможливим, тому звернемося до ЗУ «Про Державний бюджет України на 2024 рік».

Стаття 2 зазначеного закону передбачає затвердити розподіл бюджетних призначень між головними розпорядниками коштів Державного бюджету України на 2024 рік, з урахуванням відповідальних виконавців за бюджетними програмами. Зазначений розподіл здійснюється відповідно до додатків № 3, № 4 і № 7 до цього Закону. Зі змісту статті резюмуємо, що в зазначених Додатках буде перелік лише головних розпорядників та відповідальних виконавців, які за об'ємом прав та обов'язків прирівнюються до головних розпорядників.

Додаток № 3 «Розподіл видатків Державного бюджету України на 2024 рік» до ЗУ «Про Державний бюджет України на 2024 рік» передбачає видатки для Національної поліції України (код функціональної класифікації 0310; код програмної класифікації: 1007010 – керівництво та управління діяльністю Національної поліції України, 1007020 – забезпечення діяльності органів, установ та закладів Національної поліції України).

Наведене вище є підґрунтям зробити висновок, що Національна поліція України є відповідальним виконавцем системи головного розпорядника МВС, з бюджетними призначеннями, що дає підстави прирівняти її до головних розпорядників коштів.

Національна поліція як головний розпорядник коштів має власну мережу розпорядників, що складається з розпорядників нижчого рівня та отримувачів бюджетних коштів. Статус відповідального виконавця обумовлює наявність особливостей участі Національної поліції у бюджетному процесі. Завдяки особливостям структурної та функціональної побудови вона наділена правами та обов'язками, які за навантаженням властиві для головних розпорядників коштів.

Відповідно до п. 6 ч. 1 ст. 16 БК України Міністр внутрішніх справ у відносинах з поліцією приймає рішення про розподіл бюджетних коштів, головним розпорядником яких є МВС. У свою чергу до основних повноважень керівника поліції належить прийняття у визначеному законом порядку рішення про розподіл бюджетних коштів, розпорядником яких є поліція (п. 23 ч. 1 ст. 22 БК України).

Детальна регламентація прав та обов'язків відповідальних виконавців бюджетних програм набула закріплення в «Інструкції про статус відповідальних виконавців бюджетних програм та особливості їх участі у бюджетному процесі» [4]. Зазначена Інструкція має на меті головним чином розмежувати повноваження між головним розпорядником коштів та відповідальним виконавцем бюджетної програми.

Функціонуванню Національної поліції в контексті бюджетного процесу притаманні риси як головного розпорядника бюджетних коштів:

- отримання бюджетних призначень;
- затвердження кошторисів розпорядників нижчого рівня;
- здійснення управління бюджетними коштами шляхом організації та координації розпорядників нижчого рівня;
- контроль за надходженнями та взяттям бюджетних зобов'язань розпорядниками нижчого рівня,

так і розпорядника бюджетних коштів нижчого рівня:

- складання бюджетних запитів, з їх подальшим наданням головному розпоряднику (МВС);
- розробка проектів паспортів бюджетних програм з подальшим наданням головному розпоряднику для затвердження.

Враховуючи наведене вище, необхідно розуміти подвійність правового статусу Національної поліції. Говорити однозначно, що Національна поліція наділена виключно повноваженнями властивими для головних розпорядників ми не можемо, адже у деяких правовідносинах, вона зобов'язана діяти як розпорядник нижчого рівня по відношенню до МВС. Наприклад, під час здійснення державних закупівель Національна поліція ідентифікується як головний розпорядник коштів [5]. Однак кінцеве рішення про необхідну кількість коштів для забезпечення її функціонування, приймає Міністр внутрішніх справ, як головний розпорядник.

Статус національної поліції як розпорядника коштів залежатиме, головним чином, від конкретних бюджетних правовідносин в яких вона приймає участь. Зазначена «подвійність» статусу Національної поліції як розпорядника коштів, обумовлена визначенням її як відповідального виконавця бюджетної програми, що є першочерговим, по відношенню до визначення рівня розпорядника коштів до якого вона належить.

Список використаних джерел

1. Про Національну поліцію : Закон України від 02.07.2015 р. № 580-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19> (дата звернення 04.04.2023).
2. Про затвердження Порядку взаємодії МВС як головного розпорядника коштів державного бюджету та відповідальних виконавців бюджетних програм на всіх стадіях бюджетного процесу : наказ Мва внутр. справ України від 13.11.2018 р. № 907. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1366-18#Text> (дата звернення 04.04.2023).
3. Бюджетний кодекс України : Закон України від 08.07.2010 р. № 2456VI ; (ред. від 19.08.2022, № 2043-IX). URL: www.rada.gov.ua (дата звернення 04.04.2023).
4. Про затвердження Інструкції про статус відповідальних виконавців бюджетних програм та особливості їх участі у бюджетному процесі : наказ Мва фінансів України від 14.12.2001 р. № 574. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0003-02#Text> (дата звернення 04.04.2023).
5. Офіційний вебпортал Національної поліції України. URL: <https://www.npu.gov.ua/diyalnist/derzhavni-zakupivli/rezultati-provedennya-zakupivel/ogoloshennya-pro-rezultati-vidboru-propozicij-z-pridbannya-zhitla-dlya-policejskih-ta-pracivnikiv-gunp-zaporizkoyi-oblasti> (дата звернення 04.04.2023).

Ключові слова: розпорядник бюджетних коштів, Національна поліція, головний розпорядник бюджетних коштів, виконавці бюджетних програм, бюджетні призначення, бюджетні зобов'язання.

Keywords: manager of budget funds, National Police, chief manager of budget funds, executors of budget programs, budget appointments, budget commitments.

Стоян Анна Василівна

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
аспірантка кафедри адміністративного і фінансового права*

ДИФЕРЕНЦІАЦІЯ СТАНДАРТІВ ДОКАЗУВАННЯ В АДМІНІСТРАТИВНОМУ ПРОЦЕСІ

Глобалізаційні процеси у світі унеможливають збереження тотальної автентичності правових систем. Різноманітні правові елементи (галузі, інститути, норми тощо) виникають, переміщуються та видозмінюються внаслідок діалогу правових культур. Яскравим прикладом взаємодії, що збільшує ступінь узгодженості правових конструкцій в різних державах – є взаємодія національних та міжнародних правових систем [1].

Україна, перебуваючи в умовах надскладних воєнних викликів, продовжує обирати європейські орієнтири розвитку шляхом імплементації юридико-правових конструкцій у вітчизняне правове поле. Яскравим прикладом такої конструкції є стандарти доказування «standards of proof», що використовуються під час реалізації останнього етапу доказування – оцінки доказів задля дотримання права на справедливий суд. Загалом, зобов'язання застосувати означену оцінювальну категорію виникло у нашої держави внаслідок підписання Закону України «Про ратифікацію Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод 1950 року, Першого протоколу та протоколів N 2, 4, 7 та 11 до Конвенції» від 17.07.1997 року та прийняття Закону України «Про виконання рішень та застосування практики Європейсько-